

วารสารพุทธศิลปกรรม

JOURNAL OF BUDDHIST ARTS

06

ISSN : 1905-534x (Print)
ISSN : 2697-6099 (ONLINE)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561 |
Vol.1 No. 1 | January - June 2018 |

บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

คุณค่าบทสวดบารมีตามแนวครูบาศรีวิชัย

พระมหารังสรรค์ ธีรวัฒนโน

พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์

Phramaha Lungsan Teelawuttano

Phisit Kotsupho

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Mai

สมหวัง แก้วสุฟอง

Somwang Kaewsufong

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiangmai University

Email: lungsan115@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้พบว่า บทสวดพระคาถาบารมี 9 ชั้นหรือพระคาถาบารมี 30 ทศ เป็นคาถาที่พระครูบาศีลธรรมหรือครูบาศรีวิชัย สิริวิชัย แห่งวัดบ้านปาง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน นับถือมาก ท่านเองจะสวดเป็นประจำทุกวันไม่ขาด และอบรมศิษยานุศิษย์ให้ท่องจำและสวดทุกวันเช่นกัน โดยเนื้อหาได้กล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้าตั้งแต่ยังเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ พระคาถานี้มีอานุภาพมหาศาล ส่งผลทางแคล้วคลาดกันภัยอย่างยิ่ง แม้ผู้ใดคิดร้ายแก่เรา ผู้เจริญภาวนาพระคาถานี้อยู่เป็นนิจ ทั้งยังดำรงตนอยู่ในศีลและธรรมอันดีงามแล้วไซ้ร้ คนที่คิดร้ายเหล่านั้นย่อมแพ้ภัยตัวเองหมดสิ้น โดยบทสวดนี้ได้ปรากฏหลักธรรมในพุทธศาสนาโดยเฉพาะบารมี 10 ประการ ส่วนหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องพื้นฐานในการดำเนินชีวิตจนกระทั่งถึงเรื่องสูงสุดที่เป็นจุดหมายของพุทธศาสนา คือ นิพพาน หลักธรรมทุกเรื่องล้วนแต่มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคมทั้งสิ้นเช่นทำให้เกิดความสุข ความเจริญแก่ผู้ปฏิบัติ เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม หลักธรรมเป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกคนไม่ได้แบ่งเป็นเชื้อชาติหรือวรรณะ แต่ขึ้นอยู่กับบุคคลคนนั้นจะนำ

เอาหลักธรรมไปใช้อย่างไร เหมือนหลักธรรมที่ปรากฏในบารมี 9 ชั้นของครูบาศรีวิชัยนี้ หลักธรรมที่ปรากฏในบทคาถาบารมี 9 ชั้นของครูบาเจ้าศรีวิชัย ได้แก่ (1) ปัญญาบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญปัญญาบารมี (2) วิริยบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญวิริยบารมี (3) ศีลบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญศีลบารมี (4) เมตตาบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญเมตตาบารมี (5) ทานบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญทานบารมี (6) อุเบกขาบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญอุเบกขาบารมี (7) สัจจบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญสัจจบารมี (8) ขันติบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญขันติบารมี (9) อธิษฐานบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญอธิษฐานบารมี โดยขาด เนกขัมมะบารมี จึงเรียกว่าบารมี 9 ชั้น

คำสำคัญ: บทสวดบารมี, ครูบาเจ้าศรีวิชัย

Abstract

The 9th grade chanting spell, or spell cast spell 30, is a spell cast by the holy teacher Kruba or Kruba Srivicha Sirivichyo of Wat Pang district, Lam district, Lamphun very faithful to his daily prayers are not broken. And as an adherent to daily memorization and prayers as well, the content of the talk about the Buddha. Since the birth of a Bodhisattva. This spell has enormous power. The result is extremely fragile. Even those who think evil of us who are praying this spell is in peril. They still live in a good precept and morality. Those who think these evil ones themselves lose. This prayer has appeared in Buddhism principles, especially 10 acts Principles of Dharma in Buddhism It covers everything from the basics of living to the ultimate goal of Buddhism. All nirvana is all about the value of life and society, such as happiness. Prosperity Social order the principle of being accessible to all persons is not divided into believers or caste. But depending on the person, how do the principles apply? Like the principles appearing in the nine acts of Kruba Srivichai

the principles appearing in the 9th-grade chanting spell of Kruba Chao Srivijaya include: (1) Wisdom of the Bodhisattva, Wisdom of Awareness, (2) Wisdom of the Bodhisattva, Visitation of Wisdom (3) (4) mercy, mercy, mercy, mercy, mercy, mercy. (5) charismatic bodhisattva bodhisattva charity. (6) detachment bodhisattva bodhisattva attentions. (7) His Majesty the Bodhisattva truth Glory (8) His Majesty the Bodhisattva acts, tolerance, (9) Pray Rosary Cathedral, His Majesty

Keywords: Chanting nine acts, Khruba Sriwichai

บทนำ

การสร้างบารมีตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการเข้าสู่เป้าหมาย และหนทางของการดับทุกข์ดังเช่นทศบารมี สมัยพระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ พระพุทธองค์ได้ทรงสร้างบารมีจนถึง 10 ชาติสุดท้าย จึงได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมโพธิญาณ ต่อมาในลัทธิการสวดมนต์ที่ขาดไม่ได้คือการสวดบารมี 30 ทศ

การสวดมนต์ภาวนานั้นมีมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งต้องท่องจำสืบทอดด้วยมุขปาฐะ การสวดมนต์ทำให้เราผ่อนคลาย จิตเป็นสมาธิเกิดพลังจิต สร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นกับตนเอง ในการดำรงชีวิตมีสติระลึกอยู่เสมอ ในการประพฤติตามกรอบของศีลธรรม อันเป็นการนำความสุขความเจริญมาสู่ตน และยังเป็นการอบรมจิตใจให้ระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆะคุณ และแผ่เมตตาแก่สรรพสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวพุทธสั่งสมเป็นอาภินิหารเป็นการเพิ่มพูนบารมี ขัดเกลากิเลส จิตใจแน่วแน่ สงบเย็นไม่ฟุ้งซ่าน จิตเป็นกุศลเกิดสรรพมงคล ลามสรรพเสรี ขจัดปัดเป่าเภทภัยอันตรายและคุ้มครองป้องกันรักษาตนให้อยู่ดีมีสุขแม้ตายก็ตายอย่างมีสัมปชัญญะ ไม่ตายอย่างทุรนทุราย (ว.วชิรเมธี, 2555: 15-16) การสวดมนต์ในสมัยก่อนสวดเพื่อจดจำคำสอนซึ่งต้องท่องด้วยปากเรียกว่ามุขปาฐะ ดังที่พระพุทธองค์ทรงโปรดให้พระอุบาลีสวดทรงจำพระวินัยให้พระอานนทสวดทรงจำพระสูตรเป็นต้นซึ่งมีผลดีในการทำสังคายนาครั้งแรกเพราะพระเถระทั้งสองได้สวดสาธยายคำสอนที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ไม่ผิดเพี้ยน ต่อมาได้

พัฒนาการสวดเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆจึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสวดพระปริตร

ส่วนในทางล้านนาการสวดเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สูตร” การสวดของล้านนาใช้ทำนองร้อยแก้วคือไม่สวดสัณโยคโดยจะสวดติดต่อกันไปเรื่อยๆจนจบบทแต่ละบท โดยมีพระสงฆ์ผู้เป็นประธานจะนำสวดโดยพระสงฆ์รูปอื่นๆ จะสวดพร้อมๆ กันไปเรื่อยๆ จนจบพิธี

บทสวดพระคาถาबारมี 9 ชั้น หรือ พระคาถาबारมี 10 ทศ นี้เป็นคาถาที่พระครูบาศีลธรรมหรือครูบาเจ้าศรีวิชัย สิริวิชัย แห่งวัดบ้านปาง อำเภอสี จังหวัดลำพูน นับถือมาก ท่านเองจะสวดเป็นประจำทุกวันไม่ขาด และอบรมศิษยานุศิษย์ให้ท่องจำและสวดทุกๆวันเช่นกัน โดยเนื้อหาได้กล่าวถึงการบำเพ็ญबारมีของพระพุทธเจ้า ตั้งแต่ยังเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ พระคาถานี้มีอานุภาพมหาศาลส่งผลทางแคล้วคลาดกันภัยอย่างยิ่ง แม้ผู้ใดคิดร้ายแก่เราผู้เจริญภาวนาพระคาถานี้อยู่เป็นนิจ ทั้งยังดำรงตนอยู่ในศีลและธรรมอันดีงามแล้วไซ้ คนที่คิดร้ายเหล่านั้นย่อมแพ้ภัยตัวเองหมดสิ้น เสมือนดังครูบาศรีวิชัยเองที่มีผู้ปองร้ายท่านมาโดยตลอดแต่ท่านก็รอดพ้น แคล้วคลาดมาเสมอเช่นกัน และที่สุดคนใจร้ายทั้งปวงก็ต้องถึงแก่ความวิบัติจนที่สุดแม้ชีวิตก็ไม่เหลือไปตามกัน

เนื่องจากบทสวดबारมี 9 ชั้นของครูบาเจ้าศรีวิชัยนี้มีอิทธิพลต่อสังคมพระสงฆ์ทางล้านนาอย่างแพร่หลายจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงหลักธรรมที่ปรากฏในบทสวด बारมี 9 ชั้นนี้โดยวิเคราะห์ถึงหลักธรรมในการสร้างबारมีของพระพุทธเจ้าในแง่วิชาการสืบไป

बारมี 9 ชั้น

ในเนื้อหาबारมี 9 ชั้นที่ครูบาศรีวิชัยได้ปฏิบัติและสืบทอดมาจนเป็นวัฒนธรรมและประเพณี ประเพณีเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มีวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งที่ดำรงของมนุษย์ในกลุ่มชนที่ได้ประพฤติปฏิบัติ และถ่ายทอดกันต่อๆ มาอย่างไม่ขาดสาย (เสถียรโกเศศ, 2517: 13) กล่าวว่า ประเพณี หมายถึง หรือความประพฤติที่สังคมกระทำซ้ำๆ อยู่บ่อยๆ จนเกิดความเคยชิน และยังคงอยู่ได้ก็เพราะมีสิ่งไหนเข้ามาเสริมสร้างสิ่งเก่าอยู่เสมอ และกลมกลืนเข้ากันได้ดี จึงทำให้ประเพณีเดิมยังคงรูปมีชีวิตอยู่ต่อไปได้โดยคนในสังคมผู้เป็นเจ้าของประเพณีไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีอยู่ทุกยุคทุกสมัยเพราะเป็นการค่อยเปลี่ยนไปที่ละน้อยโดยไม่รู้ตัว

แต่จะเปลี่ยนไปมากหรือน้อยก็แล้วแต่ความเป็นไปทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม พิธีกรรมการสวดมนต์แบบล้านนา เป็นพิธีกรรมที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมานานนับร้อยปี และเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเหตุที่ต้องการกำลังใจเป็นพิเศษ เช่น เมื่อเจ็บป่วย หรือต้องเดินทางไกล งานแต่งงาน งานทำบุญอายุ งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น แต่โดยทั่วไปส่วนใหญ่จะทำเพื่อเสริมสร้างกำลังใจ

ความเชื่อของชาวล้านนากับศาสนาพุทธ ในสังคมล้านนามีความยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งที่มีตัวตน เช่น การนับถือพระพุทธเจ้าและคำสั่งสอนหรือหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อันมี พระรัตนตรัยทั้ง 3 มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นหลักสำคัญในการยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจและการเคารพบูชากราบไหว้

ความเชื่อของชาวล้านนากับศาสนาพราหมณ์ ในความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์ จะเห็นได้ว่าก่อนที่จะมีพิธีกรรมทางศาสนาก่อน เช่น ในการปลูกสร้างบ้าน หรือทำขึ้นบ้านใหม่ ก่อนทำพิธีทางศาสนาพุทธจะมีการขึ้นครู และทำพิธีขึ้นท้าวทั้งสี่ เป็นการบอกกล่าวเทพอารักษ์เจ้าที่เจ้าทางหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนหรือก่อนทำพิธีสืบทอดจะมีการส่งเคราะห์ก่อนเพื่อขับสิ่งชั่วร้ายออกไปจากร่างกายโดยปูจรรย์หรือหมคนายกจะเป็นผู้ประกอบพิธี

ความเชื่อของชาวล้านนากับเทวดาและผีसाง เรื่องเทวดาและผีसाง ชาวล้านนาเชื่อกันว่าเจ้าที่เจ้าทาง ผีसाงเทวดา อำนาจสิ่งลี้ลับสามารถดลบันดาลผลต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับคนหรือครอบครัวได้ ดังนั้นจึงเกิดมีการเซ่น บวงสรวง ให้กับสิ่งสมมุติต่าง ๆ เหล่านั้น เมตตาดันดาลให้เกิดผลดีแก่ตนเองและครอบครัว สังคมล้านนาเป็นสังคมที่นับถือศาสนาพุทธมีความเชื่อในเรื่องสวรรค์นรก เชื่อเรื่องการเกิด การตาย พิธีกรรมสืบทอดแบบล้านนา มิได้กระทำไปด้วยความไม่มีเหตุไม่มีผลที่จัดพิธีกรรมสืบทอดขึ้นมานั้นเพราะมีความเชื่อว่าเมื่อบุคคลใดหรือครอบครัวใดเจ็บไข้ได้ป่วยไม่สบาย ถูกภูติผีปีศาจเบียดเบียนทำร้ายหรือมีเคราะห์เกิดขึ้น คนในชุมชนต้องจัดพิธีสะเดาะเคราะห์สืบทอด เพื่อเสริมดวงชะตาชีวิตให้เจริญรุ่งเรือง พ้นจากอันตรายเสนียดจัญไรทั้งหลายให้หายไปจากชีวิตและปัจจุบันชุมชนคนล้านนายังมีความเชื่อในเรื่องเวรกรรม เรื่องบาปบุญคุณโทษ ผู้ใดทำกรรมดีย่อมได้รับผลกรรมดี ผู้ใดที่กรรมชั่วย่อมได้รับผลกรรมชั่ว เช่น การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตผู้อื่น เป็นต้น

บทสวดบารมี 9 ชั้นของครูบาศรีวิชัยตามตำนานคาถาของครูบาศรีวิชัย
ตนบุญแห่งล้านนา เพื่อให้ท่านทราบถึงที่มาของคาถาบทนี้ ครั้งหนึ่งนานมาก ครูบา
ศรีวิชัยออกเดินธุดงค์ในแถบภาคเหนือ ในระหว่างเดินทางผ่านทุ่งนาแห่งหนึ่งก็ได้ไป
พบเถียงนาหลังหนึ่งที่ถูกไฟไหม้ แต่ไฟไหม้ไม่หมดเหลือส่วนหนึ่งตรงชายคา ด้วยเหตุที่
ไฟไหม้ไม่หมดจึงทำให้ครูบาเจ้าศรีวิชัยเดินเข้าไปดู ท่านก็ได้พบกระดาดสา บ้างว่าใบ
ลานแผ่นหนึ่งซึ่งเขียนเป็นภาษาล้านนา เขียนว่า คาถาบารมีเก้าชั้น ท่านจึงเกิดอัศจรรย์
ใจ จึงนำมาใช้กับตัวท่านตลอดมา คาถาบารมีเก้าชั้นได้ปกป้องรักษาเวลากลางคืนรวม
ถึงเรียกคุณพระแม่ธรณีและคุณทั้งปวงมาปกป้องรักษาให้รอดพ้นจากภัยพิบัติอันตราย
ทั้งหลายทั้งปวง (ธ. ธรรมรัตน์, 2552, บทคำนำ)

บทสวดบารมี 30 ทศ แตกต่างจากบทสวดบารมี 9 ชั้น คือเขียนตัวหนังสือ
บาลีล้วนๆพุทธศาสนิกชนชาวล้านนาใช้อยู่ประจำปรากฏในบทสวดกรรมฐานซึ่งเป็น
ภาษาบาลี ดังนี้

อิติปิ โส ภะคะวา ทานะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ทานะปะระมัตตะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา สีละปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา สีละอุปะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา สีละปะระมัตตะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา เนกขัมมะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา เนกขัมมะอุปะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา เนกขัมมะปะระมัตตะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ปัญญาปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ปัญญาอุปะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ปัญญาปะระมัตตะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา วิริยะะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา วิริยะะอุปะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา วิริยะะปะระมัตตะปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ขันติปาระมี สัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา ชันติอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ชันติปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัจจะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัจจะอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัจจะปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะธิฏฐานะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะธิฏฐานะอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะธิฏฐานะปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เมตตาปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เมตตาอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เมตตาปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุเปกขาปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุเปกขาอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อุเปกขาปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะอุปะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทะสะปะระมัตตะปาละมี สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พุทโธ อะนันทาติคุโณ ะตะโส ภะคะวา อิติปิฯ
ส่วนเนื้อหาบารมี 9 ชั้นภาษาล้านนาว่า

สาธุ สาธุ พระปัญญาปารมีสามสิบห้า สาธุ พระปัญญาปารมีวัดแควดล้อม
วิริยะปารมีอ้อมมะรังดี สีละปารมีบังหอกดาบ เมตตาปารมีผาบแพ้วทั้งปิ่น ทานะ
ปารมีหื้อเป็นผืนตั่งต่อ อุเบกขาปารมีหื้อก่อเป็นเวียง สัจจะปารมีแควดระวังดีเป็นไม้
ไต่ ชันติปารมีกลายเป็นหอกดาบบังหน้าไม้และปืนไฟ อธิฏฐานะปารมีผืนปราบไป
ทุกแห่ง แข็งๆ แรงๆ ปราบฝูงผีสามหม่มมารพรายเปรต ทุกทวีปภพถึงพังพ่ายหนี นาง
ธณิอัครจรรย โสเหมือนผืนอยู่ข้างๆ น้ำนทีนองกว้างต่อกว้างแตกดีฟองนองนะเนือก
กลายเป็นข้าวตอกดอกไม้ ถวายบูชาพระแก้วแก่นไ้สะทั้น พระพุทธรังเลยจูงมาผาย
โปรด อนุญาโตโทะโปรดผู้ข้าแท้ดีหลี แม่ธรณีออกมารีดผมอยู่ที่ธาตุ ข้างร้ายคายคะ
จิงงาสับดิน พ่นน้ำที่ลงผืนผาย คอข้างพรายหักทบทว่าพญามารอ้าวๆบุญกลัว กราบ

ยอมมือขึ้นทูลหัวใส่เกล้า ผู้ชำนี้นี้ได้ชื่อว่าลูกศิษย์พระพุทธเจ้า มีบุญสมภารอันมากนัก พระพุทธเจ้าจึงจัดตั้งปัญญาบารมีไว้แก่ชั้น ตั้งไว้ข้างหน้าก็ได้แก่ชั้น ตั้งไว้หลังก็ได้แก่ชั้น ตั้งแต่หัวถึงตีนก็ได้แก่ชั้น ตั้งแต่ตีนถึงหัวก็ได้แก่ชั้น แม่นว่าลูกปิ่นจกมาเสมอ ฝนแสนห่าก็จกบ่มาใกล้ได้ ผู้ข้าเลยได้ว่า พุทธะคุณัง ัมมะคุณัง สังฆะคุณัง พุทธะอินตา ัมมะอินตา สังฆะอินตา อัสสะอับแบะธณีนุอยู่เหนือน้ำ นุอยู่ค้ำแผ่นดิน คั้นผู้ข้าได้ระลึกคิดถึงยังคุณพระบิดา คุณพระมารดา คุณครูบาอาจารย์ คุณพระแก้วทั้งสาม ประการ คือคุณพระพุทธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ คุณแดด คุณฝน คุณลม คุณน้ำ คุณไฟ คุณกุสราขเจ้ากัฏฐิ คุณตณภวานากัฏฐิ คุณนางอุตราภักติ คุณพระปัจเจกเจ้ากัฏฐิ คุณแม่ธรณีเจ้ากัฏฐิ ขอจูงมาปกปักรักษาทั้งกล้ำหน้าและกล้ำหลัง ยังตนตัวแห่งผู้ข้าในกาละวันนี้อยามนี้แต่เทอะ

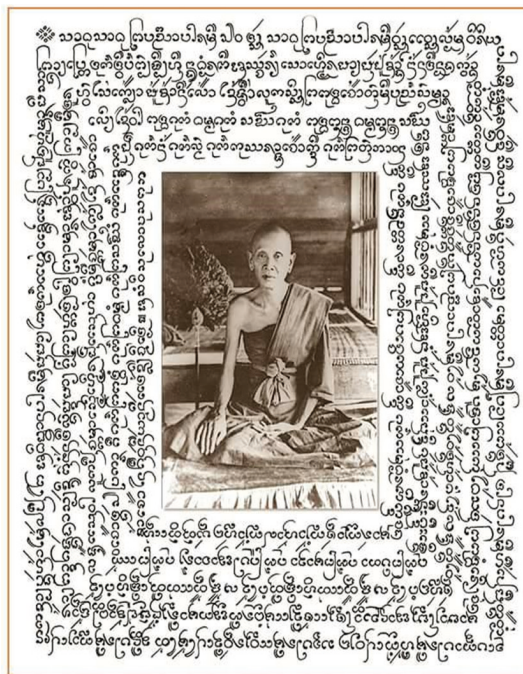
พุทโธ พุทธังรักษา ัมโม ัมมังรักษา สังโฆ สังฆังรักษา พุทโธ พุทธังอะระหัง ัมโม ัมมังอะระหัง สังโฆ สังฆังอะระหัง พุทโธ พุทธังกัณหา ัมโม ัมมังกัณหา สังโฆ สังฆังกัณหา สัพพะปาปัง วินาสันตุ อายุ วัฒนโณ สุขัง พะลังฯ

สาธุ สาธุ พระปัญญาบารมีสามสิบทัศ สาธุพระปัญญาบารมีวัดแควดล้อม วิริยะบารมีล้อมระวางดี ศีละบารมีบังหอกดาบ เมตตาบารมีปราบแพ้ทั้งป็น ทานะบารมีให้เป็นผืนตั้งต่อ อุเบกขาบารมีให้ก่อเป็นเวียง สัจจะบารมีแควระวางดีเป็นไม้ได้ ขันติบารมีกลายเกิดเป็นหอกดาบบังหน้าไม้และปืนไฟ อธิษฐานะบารมี ผันปราบไปทุกแห่ง แข็งๆ แร้งๆ ปราบฝูงหมู่มาร ผีสงาย พรายเปรตทุกทวิภพถืบพึ่งพ่ายหนี นางธรรณิธัจจรรยัธุดมวณณผณอยู่ข้างๆ น้ำนทีนองกว้าง ต่อกว้างแตกดีฟองนองเนื่อง กลับกลายเป็นข้าวตอกดอกไม้ ถวายบูชาพระแก้ว แก่นไทรทรงธรรม พระพุทธองค์จึงได้มาโปรดอนุญาตโทษโปรดข้าพเจ้า นางธรรณิธออกมารีตผณอยู่ธาตุข้างร้ายคายคะจ้งงาสับดิน พ่นน้ำนทีลงโปรยปรายคอ ข้างพลายหักทบท่าว พญามารอ้าวๆเกรงกลัว กราบยกมือไหว้ทูลหัวใส่เกล้า ข้าพเจ้านี้ชื่อว่าศิษย์พระพุทธเจ้า มีบุญสมภารอันมาก พระพุทธเจ้าจึงตั้งปัญญาบารมีไว้แก่ชั้น ตั้งไว้ข้างหน้าได้แก่ชั้น ตั้ง

ไว้ข้างหลังก็ได้แก่ชั้น ตั้งแต่หัวถึงเท้าก็ได้แก่ชั้น ตั้งแต่เท้าถึงหัวก็ได้แก่ชั้น แม่นว่าลูกปิ่นจกมาเสมอเหมือนฝนแสนห่าก็ไม่มาใกล้ได้ ข้าพเจ้าจึงได้ไหว้วา พระพุทธคุณ พระธรรมณัง พระสังฆะคุณ พุทธอินทราช ธรรมอินทราช สังฆอินทราช

อัสสะอัป แม่ธรณีผู้อยู่เหนือฟ้า ผู้อยู่ค้ำแผ่นดิน ครั้นข้าพเจ้าได้ระลึกนึกถึงยังคุณ
บิดา คุณมารดา คุณครูบาอาจารย์ คุณพระรัตนตรัยทั้งสามประการคือ คุณพระพุทธ
คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ คุณแดด คุณฝน คุณลม คุณน้ำ คุณไฟ คุณกุสสarasเจ้า
กิติ คุณภวานากิติ คุณนางอุทรากิติ คุณพระปัจเจกพระพุทธเจ้ากิติ คุณแม่ธรณีกิติ ขอ
จงมาปกป้องรักษายังตัวแห่งข้าพเจ้าในกาลวันนี้อย่างนี้ด้วยเทอญ พุทโธ พุทธังรักษา
ธัมโม ธัมมังรักษา สังโฆ สังฆังรักษา พุทโธพุทธังอะระหัง ธัมโม ธัมมัง อะระหัง สังโฆ
สังฆังอะระหัง พุทโธ พุทธังกัณหา ธัมโม ธัมมังกัณหา สังโฆสังฆังกัณหา สัพพะปาปัง
วินาสันตุ อายุ วัฒนโณ สุขัง พะลังฯ

ที่ได้ยกบทสวดบารมี 9 ขึ้นทั้งที่เป็นภาษาล้านนาและภาษาไทยกลางมา
เปรียบเทียบกับบทสวดบารมี 30 ทส นั้นก็เพราะว่าผู้ที่ศึกษาจะได้สะดวกต่อการ
อ่านและทำความเข้าใจในภาษาทางวิชาการได้ง่ายและจะได้ศึกษาถึงหลักพุทธธรรม
ในพระพุทธศาสนาและหลักธรรมที่ปรากฏในบทคาถาบทสวดบารมี 9 ขึ้นนี้ต่อไป

ภาพที่ 1 ยันต์บารมี 9 ชั้นครูบาศรีวิชัย

หลักธรรมที่ปรากฏในบทคาถาบาร์มี 9 ชั้นของครูศรีวิชัย

ในบทสวดคาถาบาร์มี 9 ชั้นของครูบาเจ้าศรีวิชัยนั้นผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ถึงหลักธรรมที่ปรากฏโดยแบ่งออกเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

ในบาร์มี 9 ชั้น แสดงถึงพระพุทธเจ้า ประกอบด้วยพระมหากุณายังบาร์มีทั้งหลายให้เต็มเพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย การบำเพ็ญบาร์มีของพระโพธิสัตว์ก่อนการตรัสรู้เป็นพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าในชาตินั้นๆ บาร์มีที่บำเพ็ญนั้นคือ ทานบาร์มี ศีลบาร์มี เนกขัมมบาร์มี ปัญญาบาร์มี วิริยบาร์มี ขันติบาร์มี สัจจบาร์มี อธิษฐานบาร์มี เมตตาบาร์มี และอุเบกขาบาร์มี รวมเรียกว่าบาร์มี 30 (3 × 10) โดยแบ่งเป็นบาร์มีชั้นธรรมดา 10 (บาร์มี) บาร์มี ชั้นกลาง 10 (อุปปาบาร์มี) และบาร์มีชั้นสูง 10 (ปรมัตถบาร์มี) รวมเป็นบาร์มี 30 ประการ คือหมวดดอกิตติดาบส (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 33 ข้อ 1-4: 727)

บทสวดบาร์มี 9 ชั้นที่ว่า “ปัญญาปาระมีวัดแวล้อม” หมายถึง ปัญญาบาร์มี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญปัญญาบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น สัมภวภูมารขึ้นบำเพ็ญปัญญาอุปปาบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น อามาทย์วิธูบัณฑิต ชั้นทรงบำเพ็ญปัญญาปรมัตถบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น เสนกบัณฑิต (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 27 ข้อ 155-163: 564)

บทสวดบาร์มี 9 ชั้นที่ว่า “วิริยะปาระมีอ้อมระวังดี” หมายถึง วิริยบาร์มี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญวิริยบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญาปิ ชั้นทรงบำเพ็ญวิริยอุปปาบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเจ้าสีลวมหาราช ชั้นทรงบำเพ็ญวิริยปรมัตถบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระมหาชนก (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 28 ข้อ 121-124: 202)

บทสวดบาร์มี 9 ชั้นที่ว่า “ศีลปาระมีบังหอกดาบ” หมายถึง ศีลบาร์มี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญศีลบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญาช้างฉัตทันต์ ชั้นบำเพ็ญศีลอุปปาบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญานาคกูริทัต พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 33 ข้อ 122: 776) ชั้นบำเพ็ญศีลปรมัตถบาร์มีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น สังขपालบัณฑิต

บทสวดบาร์มี 9 ชั้นที่ว่า “เมตตาปาระมีปราบแพ้วทั้งป็น” หมายถึง เมตตาบาร์มี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญเมตตาบาร์มีในขณะที่เสวยพ

ระชาติเป็น สุวรรณสามดาบส ขึ้นอุปบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น กัณหาที่ปายนดาบส และทรงบำเพ็ญเมตตาปรมัตถบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเจ้าเอกราช (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 28 ข้อ 296-299: 129)

บทสวดบารมี 9 ชั้นที่ว่า “ทานะปาระมีหื้อเป็นผืนตั้งต่อ” หมายถึง ทานบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญทานบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเจ้า สิริราช ขึ้นทรงบำเพ็ญทานอุปบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเวสสันดร และ ขึ้นบำเพ็ญทานปรมัตถบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น กระต่ายป่าสสันทิต (พระ ไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 33 ข้อ 122-130: 143; พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 28 ข้อ 167: 451)

บทสวดบารมี 9 ชั้นที่ว่า “อุเบกขาปาระมีหื้อก่อเป็นเวียง” หมายถึง อุเบกขาบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญอุเบกขาบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น กัจฉ ปบัณฑิต ทรงบำเพ็ญชั้นอุเบกขาอุปบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญามหิสา ทรง บำเพ็ญชั้นอุเบกขาปรมัตถบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น โลมหังสบัณฑิต (พระ ไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 33 ข้อ 122: 778)

บทสวดบารมี 9 ชั้นที่ว่า “สัจจะปาระมีแวดระวังติเป็นไม้ไต้” หมายถึง สัจจบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญสัจจบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น วัฏฏกะ (ลูกนกคุ้ม) ทรงบำเพ็ญชั้นสัจจอุปบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญาปลาช่อน และทรงบำเพ็ญชั้นสัจจปรมัตถบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเจ้ามหาสุทโสม

บทสวดบารมี 9 ชั้นที่ว่า “ขันติบารมีกล้ายเกิดเป็นหอกดาบบังหน้า ไม้และปืนไฟ” หมายถึง ขันติบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญขันติบารมีในขณะที่ เสวยพระชาติเป็น จูฬธัมมปาลราชกุมาร ทรงบำเพ็ญชั้นขันติอุปบารมีในขณะที่ เสวยพระชาติเป็น ธัมมิกเทพบุตร และทรงบำเพ็ญชั้นขันติปรมัตถบารมีในขณะ ที่เสวยพระชาติเป็น ขันตีวาทีดาบส (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 33 ข้อ 122: 777)

บทสวดบารมี 9 ชั้นที่ว่า อธิฐานะปารมีผันผาไปทุกแห่ง หมายถึง อธิฐานบารมี พระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญอธิฐานบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พญาอุกกุระ ทรงบำเพ็ญชั้นอธิฐานอุปบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น มาตังค บัณฑิต และขึ้นทรงบำเพ็ญอธิฐานปรมัตถบารมีในขณะที่เสวยพระชาติเป็น พระเต มียะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 28 ข้อ 1-3: 183)

ในบทสวดคาถาบาร์มี 9 ชั้นของครูบาเจ้าศรีวิชัยนี้จะสังเกตได้ว่า ไม่ปรากฏหัวข้อหลักธรรมในนิเทศแห่ง เนกขัมมะบาร์มี ซึ่งแปลว่า การละเหย้าเรือน ออกไปบวชเป็นพระเป็นนักบวช, การละชีวิตทางโลกไปสู่ชีวิตอันบริสุทธิ์ เป็นการปลดปล่อยตนจากโลกียวิสัยไปบำเพ็ญเพียรเพื่อความปลอดจากการทำบาป ปกติใช้เรียกการออกบวชของนักบวชทุกประเภท (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2548: 77) อีกประเด็นหนึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าตัวท่านครูบาเจ้าศรีวิชัยเองเป็นผู้รจนบทสวดคาถาบาร์มี 9 ชั้น และเนื่องจากตัวผู้เขียนเป็นพระภิกษุผู้บำเพ็ญเนกขัมมะบาร์มีอยู่แล้วจึงไม่กล่าวถึงเนกขัมมะบาร์มี เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะไปปฏิเสธกับประวัติของบาร์มี 9 ชั้นที่ว่า ท่านครูบาเจ้าศรีวิชัยได้ไปพบเจอบทสวดคาถานี้ที่กระท่อม เถียงนาหรือว่าหังนาที่ถูกไฟไหม้เกือบทั้งหลัง แต่ก็เหลือขายคาอีกบางส่วนที่ยังไม่ไหม้ไฟ ท่านครูบาคงแปลกใจ ท่านจึงเดินไปดู ท่านก็เห็นหนังสือใบลาน (เป็นคาถา บาร์มี 9 ชั้น) อยู่ฉบับหนึ่งเห็นบอกว่าเขียนเป็นภาษาล้านนา แต่ถ้าเป็นเช่นนี้เอง ในใบลานที่จารึกบาร์มี 9 ชั้นเดิม และต้นฉบับเดิมไม่ปรากฏเนกขัมมะบาร์มี ก็จะเรียกได้ว่า บาร์มี 9 ชั้นจริงๆ

ตารางการบำเพ็ญบาร์มี อุปบาร์มี ประมัตถบาร์มี ของพระโพธิสัตว์

บาร์มี	ระดับธรรมดา	ทรงบำเพ็ญเพื่อพระโพธิญาณ โดยไม่คำนึงถึงทรัพย์สินสมบัติ ยศถาบรรดาศักดิ์ และคนที่พระองค์รัก
อุปบาร์มี	ระดับกลาง	ทรงบำเพ็ญบาร์มีเพื่อพระโพธิญาณ โดยไม่คำนึงถึงอวัยวะร่างกาย
ประมัตถบาร์มี	ระดับสูง	ทรงบำเพ็ญบาร์มีเพื่อพระโพธิญาณ โดยไม่คำนึงถึงชีวิต

สรุป

การสวดมนต์ของล้านนาใช้ทำนองร้อยแก้วคือไม่สวดสังโยคโดยจะสวดติดต่อกันไปเรื่อยๆจนจบบทแต่ละบท โดยมีพระสงฆ์ผู้เป็นประธานจะนำสวดโดยพระสงฆ์ บทสวดคาถาबारมี 9 ชั้นของครูบาเจ้าศรีวิชัยจัดเป็นวรรณกรรมของล้านนาประเภทร้อยแก้ว โดยได้สอดคล้องกับหลักธรรมในพุทธศาสนาได้ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องพื้นฐานในการดำเนินชีวิตจนกระทั่งถึงเรื่องสูงสุดที่เป็นจุดหมายของพุทธศาสนา คือนิพพาน พุทธธรรมทุกเรื่องล้วนแต่มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคมทั้งสิ้นเช่นทำให้เกิดความสุข ความเจริญแก่ผู้ปฏิบัติ เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม หลักธรรมเป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกคนไม่ได้แบ่งเป็นเชื้อชาติหรือวรรณะ และหลักธรรมที่ปรากฏในเนื้อหาของบทสวดबारมี 9 ชั้นนี้ ได้แก่ ทศ बारมี คือ बारมีทั้ง 10 ซึ่งพระพุทธเจ้าเมื่อเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์ คือ

1. ทานबारมี จิตของเราพร้อมที่จะให้ทานเป็นปกติ
2. ศิลबारมี จิตของเราพร้อมในการทรงศีล
3. ปัญญาबारมี จิตพร้อมที่จะใช้ปัญญาเป็นเครื่องประหารประหารให้

พินาศไป

- 4) วิริยबारมี วิริยะ มีความเพียรทุกขณะ ควบคุมใจไว้เสมอ
5. ขันติबारมี ขันติ มีทั้งอดทน อดกลั้นต่อสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์
6. สัจจะबारมี สัจจะ ทรงตัวไว้ตลอดเวลา ว่าเราจะจริงทุกอย่าง ในด้าน

การทำกรรมดี

7. อธิษฐานबारมี ตั้งใจไว้ให้ตรงโดยเฉพาะ
8. เมตตาबारมี สร้างอารมณ์ความดี ไม่เป็นศัตรูกับใคร มีความรักตน

เสมอด้วยบุคคลอื่น

9. อุเบกขาबारมี วางเฉยเข้าไว้ เมื่อร่างกายมันไม่ทรงตัว ใช้คำว่า “ช่างมัน” ไว้ในใจและเป็นการสร้างบุญสร้างबारมีสืบไป

บรรณานุกรม

- ธ. ธรรมรัตน์. (2552). **ตามรอยธรรม นำทางบุญครูบาศรีวิชัย นักบุญยิ่งใหญ่แห่งแผ่นดิน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บุ๊คเวิร์ม.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). ป.ธ. 9. (ราชบัณฑิต). (2548). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด**. กรุงเทพมหานคร: วัดราชโอรสาราม.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย**. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ว.วชิรเมธี. (2555.). **คัมภีร์บูชามนต์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาเปรียญ.
- เสถียรโกเศส.(2517). **วัฒนธรรมเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.